paisunud skautide ja noorkotkaste liikumist (kummalgi umbes 4 000 üksikliiget). Suvel korraldasid skaudid Pärnu rannas suurlaagri (jamboree), millest võttis osa skaute ka mitmest naaberriigist.

Rahvaülikoole töötas 1932. a. lõpul 9, neist 7 linna- ja 2 maatüübilist (Kundas ja Ravilas). Kunda rahvaülikool alustas 1932. a. sügisel VIII õppeaastat. Selle kooli on lõpetanud tänini 306 õpilast. Linnade rahvaülikoolest on avaldanud laialdasemat tegevust Tartu ja Tallinna rahvaülikool: neis peetakse iga õhtu loenguid ja korraldatakse keelte- ja mitmesuguseid oskuskursusi.

Avalikkude raamatukogude kui tähtsama vabaharidustöö vahendi arv on kasvanud 640-lt 1930/31 667-ni (neist 626 maal), raamatute üldarv 558 123-lt 596 190-ni (maal 401 223), raam. ühe kogu kohta 873-lt 895-ni (maal 632-ni), raam. lugemine 1 429 196-lt 1 531 456-ni. Kulud aga on langenud kr. 233 111-lt kr. 189 396-ni (maal 78 470-ni) ja raamatuid ostetud kr. 97 408 asemel ainult kr. 65 533 eest (maal kr. 42 638).

Neil, 1932. a. kevadeni ulatuvail andmeil võib seega konstateerida suurt tagasiminekut raamatute juurdesoetamises: ostuks on kulutatud 30% vähem kui eelmisel aastal, millal juba isegi oli toimunud suur kärpimine. 1931./32. a. jooksul on raamatute üldarv siiski suurenenud 6% võrra, tarvitamine 9% võrra. Raamatute ostusumma tagasiminek on tingitud peamiselt riigitoetise vähenemisest (ligi 50% vähem kui eelmisel aastal). 1932/33 vähenes riigitoetis veelgi. Nii on raamatukogude toetise kärpimine suurem kui vaevalt ühelgi muul alal. 100 elaniku kohta tuli meil 1932. a. kevadel avalikkude raamatukogude raamatuid 54 (Saksas 18, Rootsis 60, Taanis 86). Iga elaniku kohta laenutati 1931/32 1,4 köidet (Saksas 0,6, Soomes (1928) 0,7, Rootsis 2,3, Taanis 4) [1]).

Suurim eesti avalik raamatukogu on Tallinna Keskraamatukogu, mis pühitses 27. X 25-a. juubelit. Ühes harukogudega oli seal 1. X 1932 70 595 köidet raamatuid, 14 306 registreeritud laenajat, 4 harukogu, viies organiseerimisel. Kogust laenutati 1931 417 733 köidet, 1932 501 301 köidet, — seega tõus aasta jooksul ligi 20%. Käsikogus tarvitati 100 000 köidet. Tarvitamise silmatorkav tõus on koguhoidja arvates johtunud tagatise ärajätust ja tööpuudusest.

1932. a. suvel korraldas Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing 5 lühiajalist kursust raamatukoguhoidjaile Haapsalus, Kuusalus, Põltsamaal, Võrus ja Narvas kokku 94 osavõtjaga.

Karskusliitude tegevus. Karskustöö arendamiseks on meil

---

[1]) Andmed teiste maade kohta on üldiselt paari aasta võrra vanemad.

Eesti kroonika 1932 , lk. 91